

דברי ראש-הממשלה ושר הבטחון, מר לוי אשכול
בטקס סיום מחזור פר"מ - 2.9.65

הרמטכ"ל, אלופי צה"ל מפקד בית-הספר למיקוד ולמטה, בוגרים יקרים
ובני משפחותיהם,

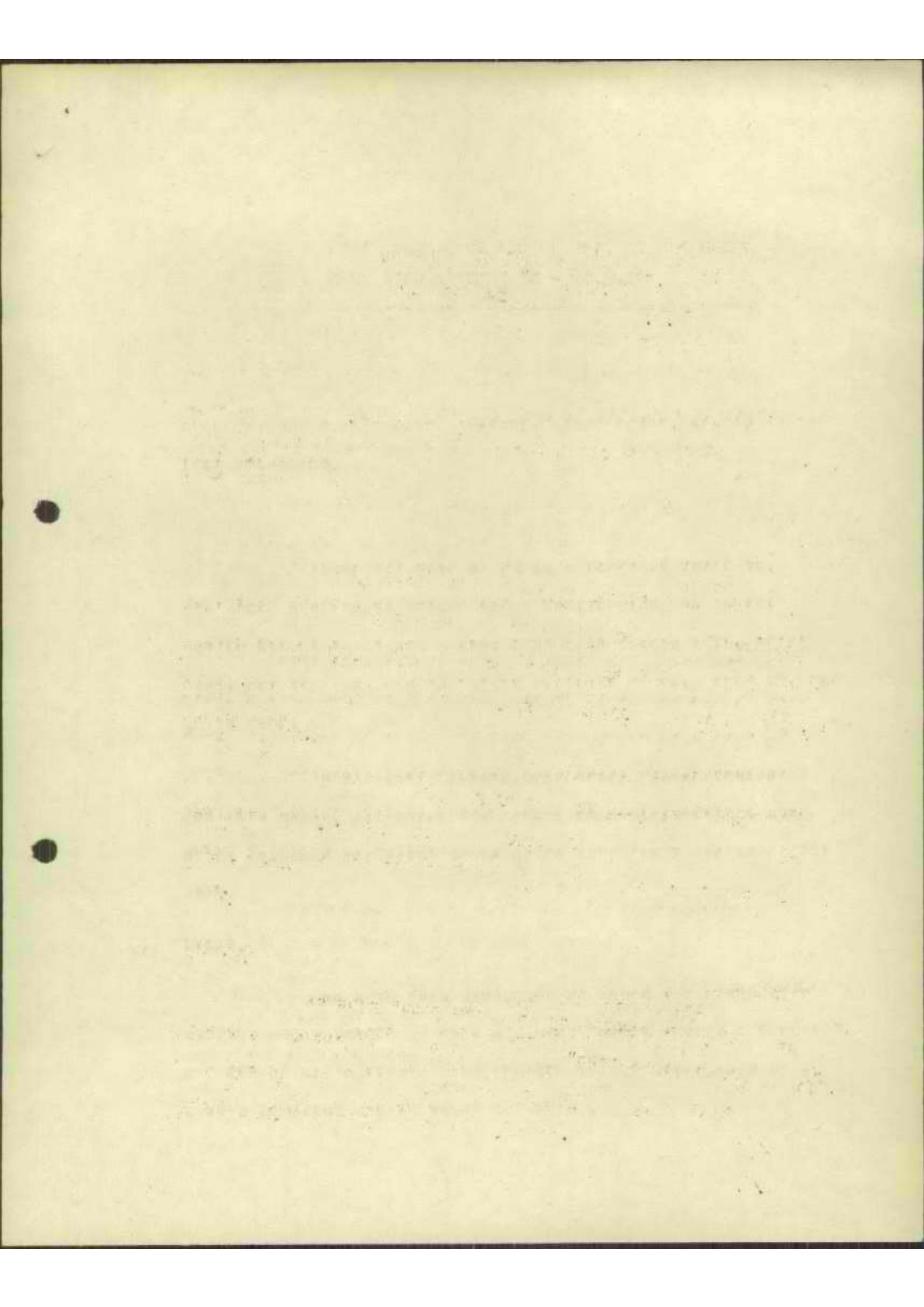
כאשר אני סוקר את רשימת הבוגרים של מחזור זה,
איני יכול שלא להתרשם מעובדה בולטת אחת: בכפיפה אחת התכנסו
במחזור הנוכחי יוצאי חשע ארצות, וזאת נוסף לצברים שלנו, ילידי
הארץ. הרי זו דוגמה מוחשית לקיבוץ גלויותיו של עמנו בדור זה, ועל
כך יש לברך.

חסרים עדיין נציגים מכמה ארצות, שאצפה לראותם
במחזורים הבאים. אני מקווה שלא ירחק היום בו נגיע לאיזון מספר
חניכי בית-הספר בין יוצאי ארצות המזרח לבין יוצאי אירופה וילידי
הארץ.

בוגרים,

אם ארצה לסכם במשפט אחד את התורה אשר רכשתם בבית
ספר זה, אשתמש במימרה של החכם מכל אדם: "החיים והמוות ביד הלשון".
הוא כדי הלימודים נוכחתם לדעת שהשימוש המוסכל בלשון ובעם אינם
נופלים בחשיבותם מידיעת תפעול כלי מלחמה.

./.

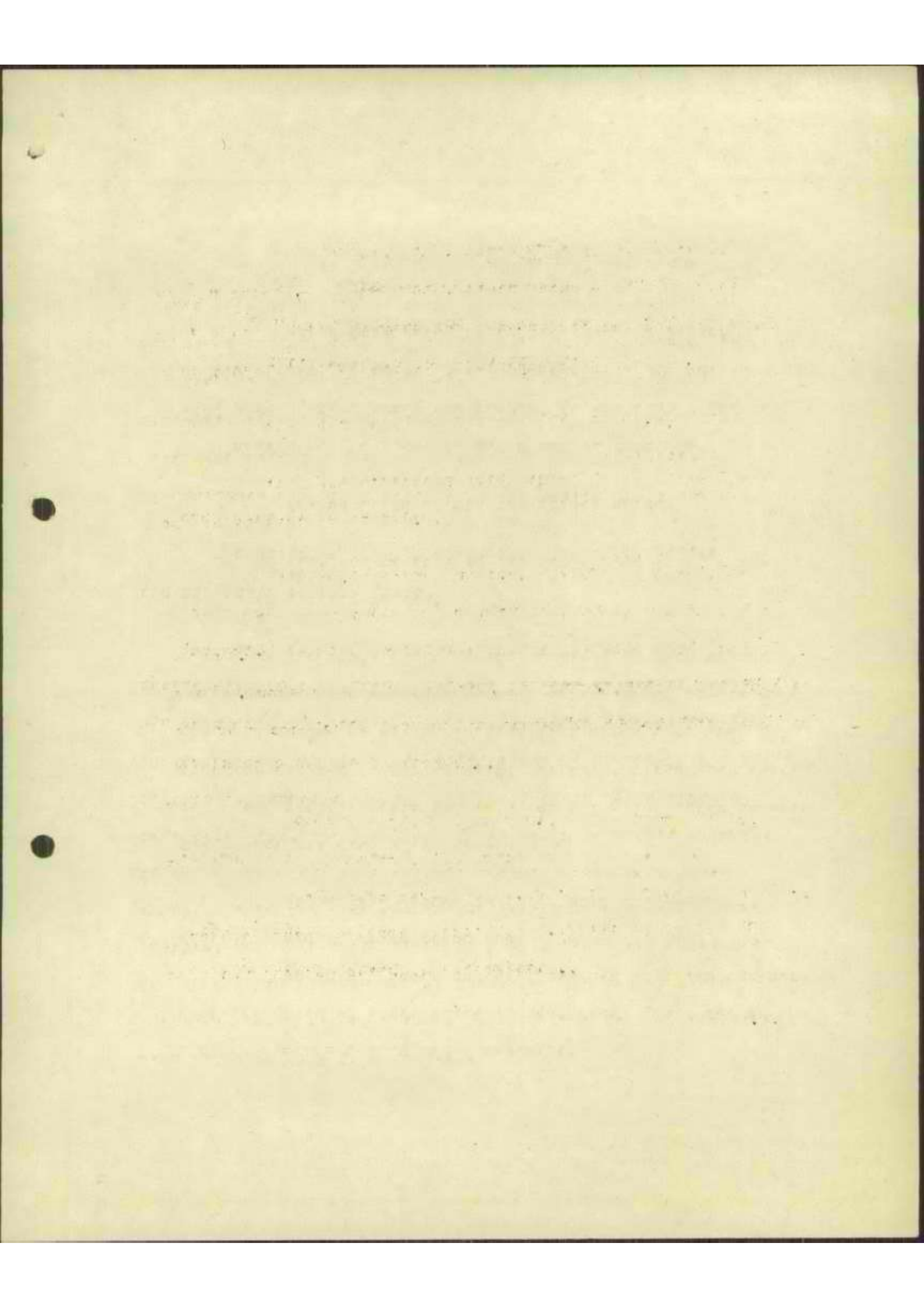
פקודה מבצע טובה, הגדרה מדוייקת של חפיקים,
הוראות ברורות, דיווח בהיר, ניסוח מתואם - כל אלה מהווים
חנאי חשוב להצלחת עבודה מטה משותפת, וייאמר כאן: עבודה מטה
טובה עשויה להכפיל ולשלוש את איכות החוצאה בשדה הקרב.

ולא רק ידיעת השימוש בעט ובלשוון חשובה.

יודע אני כי נוסף על לימודים צבאיים קנייתם בבית-
ספר זה גם לימודים כלליים.

אין צבא, וביחוד הנהגתו, רשאים לנתק עצמם מידיעת
ההויה הסובבת אותם ומהבנת התרחשויות של דברים שהם כביכול מעבר
למסגרתו. עוצמתה של מדינה היא פועל יוצא ממסכת רחבה יותר של
אירועים, תהליכים ומצבים לאומיים, איזוריים, בינלאומיים ואיני
חושש לומר גלובליים ועוד מעט גם אינטר פלנטריים. ידיעת המהווה
ביקום כולו הוא כורח חיוני לנו.

המתחקה אחר המתרחש באזורנו, אזור המזרח-התיכון,
יעמוד ללא ספק על חופעה בולטת אחת:
אם יש דבר מחמיד באזורנו, הרי הוא השינויים התכופים.
אסור לנו להסיח את דעתנו משינויים אלה. עלינו להסיק מהם את
המסקנות הדרושות לבניית כוחנו ולעיצובו.

חייבים אנו להיות ערים קודם כל לשינויים הבלתי פוסקים בעוצמתן הצבאית של מדינות ערב. מאגר הנשק של מדינות אלה מרחב בהתמדה. לפני זמן לא רב הזכיר סגנו של שליט מצרים קבל עולם כי ארצו עוסקת בחוכניות פיתוח נשק חדיש בתחומים בלתי-קונבנציונאליים, חוכניות המספקות לכוח הערבי אפשרויות שהיו בעבר רחוקות מן הצבא המצרי. כאשר לנשק הקונבנציונאלי, מן המפורסמות הוא שמאגר מצרים וכול יתר מדינות ערב - מתעצם.

התעצמות זו מהיבט אותנו לעמוד על המשמר. עינינו צופות למרחקים ולזמנים הבאים.

היתה לי במשך השנה וחצי האחרונות הזדמנות לבקר בוויינגטון, בלונדון ובפריס וקיימתי בירורים עם מנהיגי מדינות אלה על מאזן החימוש באזור. בדרך הטבע, במידה שאנו מבררים נושא זה עם המעצמות, קיימים לעתים הבדלי גישות או הדגשות. רצוני לציין כי בשנתיים האחרונות חלה התקדמות ניכרת בהבנת שלושת המעצמות הללו לבעיותינו. לעולם לא נוכל להיות שלווים או מרוצים בשטח זה, כל עוד נמשכת האיבה הערבית נגדנו וכל עוד ארצות ערב, ביחוד מצרים, משיגות נשק חדיש רב-מברית-המועצות. אך חוץ עבודה מתמדה ומאומצת, שלא תמיד יכולה לזכות בפרסום, מצליחים אנו לשכנע מדי פעם את הממשלות הידידותיות לנו לסייע לנו בפתרון של בעיות בסחוניות חשובות ביותר, הניצבות לפנינו. נדמה לי שעם כל הצניעות היפה לנושא זה אפשר לומר שהתקדמנו.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several paragraphs of a letter or document.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or footer.

עלינו להח את הדעה על החמורות החלות באזורנו
כחוצאה ממדיניותו של שליט מצרים ומחתירתו להשתלט על עמי
האזור. חלום האיחוד הערבי של נאסר אמנם נגוד והיה כלא-היה.
משברים כלכליים פוקדים את מצרים בזה אחר זה, והם מביאים אותה
להרעבה האוכלוסייה, על אף זאת לא דועך בנשיא מצרים רצון
ההשתלטות על מדינות זרות.

התערבות זו הגיעה לשיאה בחימן. אין איי רוצה
להעריך היום את חוכן ההסכם בין שליט מצרים לבין מלך ערב-
הסעודית ואת דרכי ביצועו. כל הפסקת מלחמה ומניעת שפיכות
דמים יש לקדם בכרחה, בהנחה שאין הן שלב ביניים למאבק דמים נוסף

ההסכם עצמו מורה על כשלוננו החרוץ של נאצר בחימן,
ומכסלון זה ניתן להפיק שני לקחים עיקריים: הלקח האחד הוא כי
קשה לעקור מעמי האזור את מסורת העצמאות שלהם, הקיימת מדורות
והמתפתחת. העמים מבקשים לנהל חייהם לפי הבנתם הם ולא על-פי
חתיבים מבחוץ. טעות חמורה סועה מנהיג ערבי כלשהו הסובר כי
ביכולתו ליטול על עצמו את הסמכות לנהל עניניהן של מדינות אחרות,
נוסף על ארצו, ולכפות עליהן רצונו.

הלקח השני הוא שהתערבות בעניני אחרים, גם כשהיא
נעשית תחת מסווה של סיממאות קידמה, סוציאליזם וסולידריות
ערבית, כרוך בה נזק - למדינה אשר בעניניה מתערבים, לא תחות
./.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs, but the characters are too light and blurry to be transcribed accurately.

Additional faint, illegible text at the bottom of the page, continuing the bleed-through from the reverse side.

מלמדינה המתערבת. מצרים טבלה בחימן לא פחות מ-15,000 אבדות;
היא ביזבזה על אמצעי לחימה מאות מיליוני דולרים, שבחלקם הגדול
באו ממסלמי המטים בארצות הברית ומברית המועצות וכמו"כ מחוץ
מניעה פח לחם אחרונה מפיותיהם של מיליוני פלחים, הם, נשיהם,
וספם.

העם החימני הקריב עשרות אלפי הרובים ופצועים ונושא
הרס משקי וכלכלי רב בארצו.

מקע"ם נשאר השם בלבד וזו היא הונאה העולם.
נאטר מלבה מדנים ויצרים. מריבות בלתי-פוסקות לו עם סוריה.
הוא מחזיק בצבא בעיראק, בעוד שזו מנהלת מלחמת השמד נגד מיעוט
כורדי.

הרובד ואי-שביעות הרצון בעם המצרי גדלים והולכים
ומאמצים רבים נעשים להשתיקם. הנה בימים אלה שמענו מפי השליח
עצמו על התארגנות של אוטוויזיה נגדו, על הפגנות המוניות במצרים
בגנות משטרו ועל מאסרים רבים.

הדעה נוחנת נשיא מצרים חייב ללמוד לקח ממדיניותו
ההרפתקנית, כשם שטביר לחשוב שגם המעצמות, ממזרח וממערב שהושיטו
לו עזרה, ילמדו לקח וסיוען יכוונון לפיתוח הכלכלי-חברתי ולא
להרפתקנות מלחמתית.

אנו מקוים כי נאסר יחזור בו מן המדיניות ההרסניות
שלו. אך לב שליטים אבסולוטיים - מי ידע? ישראל חייבת לעמוד
על המשמר דווקא עתה כאשר יבצע נאסר את הנסיגה סחימך ויזאה
עצמו חייב לעשות מאמץ להפוך, כמו בעבר, תבוסה לנצחון.

בצד המאבק הצבאי והמדיני באזורנו נאזין גם
להדים, רפים אמנם לפי שעה, המעידים על שינויים במחשבתם של
כמה מנהיגים ערביים, בכיוון של שלום עם ישראל. אלה עם עדיין
זרמי מעמקים, החבויים בעמקי לבבות ורק לעתים נדירות פורצים
ועולים. שמא מותר לקוות שהקול אשר נשמע ברמה לפני חודשים
אחדים, קולו של נשיא תוניסיה, אינו בודד במועדו והוא מבשר
ראשיתה של תמורה בהלכי רוח בארצות ערב.

אנו מאמינים כי השלום בוא יבוא, עד אשר יגיע
נעשה כל האפשר להגדיל עוצמתנו ולהרבות כוחנו בכמות ובאיכות.
סיום מחזור נוסף של בית הספר לפיקוד ולמטה של צה"ל,
הוא חוליה אחת בשרשרת התעצמותנו באדם ובחומר. עוצמת הצבא אינה
נמדדת רק בכמותם של החיילים ובכמות של הכלים, אלא גם ובעיקר באיכותם.
אתם, קציני צה"ל, המתפזרים עתה ליחידות השונות מופקדים
על העלאת איכותו של צבאנו. הביאו אתכם רוח איחנה, אהבת משמעת,
אחווה לוחמים, מסורה נאמנות ובשורת ההתעצמות.
